

Peter Goedvolk (l.) en
John Kroon, directeur van TIM

Vindingrijkaard

Tekst PAUL VAN RIESSEN

Beeld MARTIN DIJKSTRA

TUSSEN UITVINDERS EN DE MARKT GAAPT EEN GROOT GAT. DAARTUSSEN PROBEERT QUOTE 500-LID PETER GOEDVOLK MET ZIJN FIRST DUTCH INNOVATIONS EEN BRUG TE SLAAN. 'WANT DE GEWELDIGSTE VINDINGEN KRIJGEN NATUURLIJK PAS WAARDE ALS JE ER IETS MEE DOET'

Hij aarzelde toen we hem benaderden voor een gesprek in deze Quote, die goeddeels handelt over uitvinders. Pas toen we het woord ‘innovaties’ lieten vallen zwaaide de deur open bij **Peter Goedvolk**. ‘Uitvinders en innovators zijn echt andere mensen’, legt hij uit. ‘Een uitvinder is iemand die gaat kijken of deze plastic fles ook van een ander materiaal kan worden gemaakt. Als dat lukt, is-ie blij. Zelfs al komt de kostprijs van die fles op 100 euro. Iemand die innoveert verzint niet per definitie iets nieuws; soms koppelt hij alleen maar bestaande vindingen aan elkaar. Waar een innovator vooral goed op let is of het product aansluit bij wat de markt wil. Daarmee voel ik me veel meer verwant.’

Nog altijd wordt de naam van Peter Goedvolk in een adem genoemd met Argos, het oliebedrijf dat hij oprichtte en groot maakte. Maar terwijl dit groeide naar een miljardenomzet, zag Goedvolk zijn belang vanaf eind 2011 verwateren. Hij kon dan ook geen vuist maken toen medeaandeelhouders

Dik Wessels en **Marcel van Poecke** in 2013 tijdens een haperend overnameproces met het Russische Bashneft aanstuurden op zijn vertrek als leider van het Rotterdamse concern. Een jaar later namen ze zijn 25-procentsbelang over. Hoewel hij minder kreeg dan gehoopt – hij kudelde dat jaar zelfs flink naar beneden in de Quote 500 – bezorgde de deal Goedvolk definitief een notering in onze rijkenlijst. In de huidige editie vinden we hem met een geschat vermogen van 185 miljoen euro op plaats 250. De 63-jarige Rotterdammer had zich dus kunnen terugtrekken in zijn buitenhuis in de bergen of in een hut ergens op de Bahama’s. Maar Goedvolk is er de man niet naar om zijn brogues voorgoed te verwisselen voor teenslippers. Daarvoor is hij te nieuwsgierig en vooral ook te ambitieus. Hij wil niet alleen worden herinnerd als oliemannetje, maar ook

zijn sporen nalaten als vernieuwer op het gebied van energie en mobiliteit – vooral in de maritieme wereld – en in de gezondheidszorg. En dan niet als filantroop, maar als impactinvesteerder. ‘Ik probeer echt iets goeds te doen, maar loop er niet voor weg om toe te geven dat ik voor een groot deel getriggerd ben door een gezond financieel rendement.’

Schoonheidswedstrijd

Met de miljoenen van Wessels en Van Poecke op zak, en het geld dat hij verdiende met de verkoop van zijn olieterminal aan EQT, meldt Goedvolk zich in 2016 voor de schoonheidswedstrijd die moet bepalen wie er van door mag gaan met de kleine dertig bedrijven die in de schoot van onderzoeksinstituut TNO zijn geboren. Die zijn onder andere gecentreerd rondom een opsporingsmethode voor residuen van geneesmiddelen in vlees, een zonnecelmachine en een nieuwe manier om roest te bestrijden. Het zijn vindingen die door de knapste koppen van het land zijn bedacht. Met geld van de overheid, want hoewel TNO een zelfstandig orgaan is, vormen subsidies de belangrijkste bron van inkomsten. ‘Het is natuurlijk goed om publiek geld in te zetten voor innovaties. En het is hartstikke fijn als daar vraag naar blijkt te zijn, zodat er ook nog wat winst kan worden gemaakt. Het wordt echter een stuk minder leuk gevonden als er geld wordt verloren. En dat gebeurde ook, want er zaten een paar deelnemingen bij die niet geweldig gingen’, verklaart Goedvolk het motief van TNO om afscheid te nemen van deze bedrijvenbundel. ‘Er zaten bovendien wat zaken tussen die nogal wat exposure hadden.’ Hij doelt onder andere op Triskelion,

‘IK PROBEER ECHT
IETS GOEDS TE DOEN,
MAAR GEEF OOK TOE
DAT IK VOOR EEN
GROOT DEEL GETRIG-
GERD BEN DOOR EEN
GEZOND FINANCIIEEL
RENDEMENT’

PETER GOEDVOLK

Is investeerder met een focus op innovatieve oplossingen op het gebied van energie, mobiliteit en health

Stak niet alleen geld in First Dutch Innovations, maar ook in Rotterdam Port Fund, dat innovaties stimuleert die specifiek in de haven kunnen worden toegepast. Zoals Fleet Cleaner, dat scheepsrompen reinigt met robots

Prijst zich gelukkig met een sterk team dat op kansen voortdurend met mensen die zeggen een goed idee te hebben. Het is fijn als daarop een voorselectie is gemaakt. Want ik sluit niet uit dat als ik twintig jaar geleden Mark Zuckerberg op kantoor had gehad, ik mijn hoofd had gebroken over de vraag hoe ik die zo snel mogelijk weer buiten had gekregen’

In de trofeeënkast

De titel Havenman van het Jaar 2006, de Mr. K.P. van der Mandele Penning en het Boeganker

dat onder vuur lag van organisaties als Animal Rights vanwege de dierproeven die het indertijd uitvoerde.

Maagdarmkanaal

Goedvolk is niet bang voor dergelijk rumoer en evenmin voor de verliezen waar hij met sommige participaties onvermijdelijk tegenaan zal lopen. En zo weet hij de door TNO ingeschakelde bemiddelaars van Vondel Finance te overtuigen dat er geen betere handen zijn om de bedrijven en hun 1100 medewerkers in te leggen dan de zijne. De transactie, die hij ‘het hoogtepunt van mijn ondernemerschap’ noemt, houdt in dat hij in eerste instantie een kleine 60 procent van de aandelen koopt. Het bedrag dat hij betaalt mag niet worden geopenbaard, maar hij noemt het ‘best wel substantieel’. Een indicatie vinden we in de deal die Goedvolk in oktober vorig jaar sloot met het Amerikaanse private-equityhuis Levine Leichtman Capital Partners. De yankees betaalden naar schatting 150 miljoen euro om eigenaar te worden van het eerdergenoemde Triskelion en het al in 1937 gestichte Nederlands Meetinstituut (NMI). ‘Dat zijn allebei goede bedrijven, maar te groot voor het servet en te klein voor het tafellaken. Als je bijvoorbeeld met NMI op het niveau van de mondiale marktleider wilt komen, heb je heel veel geld en jaren de tijd nodig. Die uitrol kun je beter vanuit een grote organisatie doen. Er zijn intussen ook wat onderdelen afgestoten waarin we een minderheidsbelang hadden. Ik heb immers al eerder aan den lijve ondervonden dat dat niet altijd makkelijk werkt. Dus zo zijn we een beetje aan het boetseren geslagen. We hebben nu denk ik nog zestien bedrijven uit die TNO-portefeuille over.’

Tijdens ons gesprek toont Goedvolk zich vooral enthousiast over TIM. De wetenschappers van dat bedrijf ontwikkelden een replica van ons maagdarmkanaal. ‘Daar zitten heel veel jaren aan expertise en denkwerk

in. Al voor onze komst zijn er tientallen miljoenen in gestoken en wij zijn gaan doorinvesteren. Het resultaat is dat je nu zonder proefdieren kunt zien wat er gebeurt als je een bepaald medicijn slikt, tot en met de ontlasting aan toe. Er zijn al een aantal van deze machines verkocht aan grote farmaceuten en ook los van de maatschappelijke winst zijn de verwachtingen hooggespannen. Dit moet vrij snel op het break-evenpoint komen, om daarna versneld te gaan groeien. Het is belangrijk om bedrijven een ondernemend sausje mee te geven, want je kunt de geweldigste dingen uitvinden, maar als je daar vervolgens niets mee doet, doe je het ook niet goed’, doceert Goedvolk.

Vertrouwen in vooruitgang

De Rotterdammer hoopt dan ook dat er nog meer pareltjes zijn kant op rollen die bij TNO worden gekweekt, maar moet erkennen dat hij eigenlijk had verwacht dat dat eerder zou gebeuren. ‘Wat dat betreft lag het verwachtingsniveau iets hoger, ja.’ Niet zo gek, want Goedvolk wil gewoon meer, altijd meer. Ook omdat de mooiste jaren misschien nog wel voor hem liggen. Hij acht het namelijk niet ondenkbaar dat mensen 120 jaar gaan worden. ‘Ik denk echt dat dat mogelijk is. Het zeventig van nu is al het vijftig van vroeger, toch? Je moet je natuurlijk wel afvragen wat de functie van zo’n mogelijkheid is. Wat is de kwaliteit van leven, vormen al die dagen tussen je 90ste en 120ste echt een meerwaarde? En wat voor problemen gaat het allemaal geven als we opeens zo oud worden, of zelfs nog ouder? Want eigenlijk zijn we nu al met te veel.’

‘IK DENK DAT HET
MOGELIJK IS DAT
MENSEN 120
WORDEN. HET
ZEVENTIG VAN NU IS
AL HET VIJFTIG VAN
VROEGER, TOCH?’

‘IK HEB EEN VAST
VERTROUWEN DAT
VOLGENDE GENE-
RATIES IN STAAT
ZULLEN ZIJN HUN
EIGEN PROBLEMEN
OP TE LOSSEN’

Naast ambitie blijkt Goedvolk gelukkig ook te beschikken over scheepsladingen optimisme. Dat blijkt ook uit de manier waarop zijn kantoor is gedecoreerd, hetzelfde kantoor van waaruit de legendarische havenbaron Daniël George van Beuningen ooit zijn imperium bestierde. Aan de muur hangen portretten van een reeks grootheden uit de vorige eeuw, vergezeld van een zilveren plaatje met een inspirerende spreuk. Zo vertelt John F. Kennedy: ‘Change is the law of life. And those who look only to the past, or present, are certain to miss the future.’ En bij Nelson Mandela lezen we: ‘It always seems impossible until it’s done.’ Het kenmerkt Goedvolks vertrouwen in vooruitgang. Voor de problemen van vandaag komt morgen misschien een oplossing. Zoals we onze vroegere zorgen over zure regen of het gat in de ozonlaag ook een beetje in de archieven konden plaatsen. ‘Ik geloof dat we, zolang we geen rariteitenkabinet krijgen met mensen die hun ego boven het algemeen belang stellen, overal oplossingen voor kunnen bedenken. Daarbij zien we dat het tempo van disruptie sterk omhoog is gegaan. Voor iets waarvoor vroeger zomaar twintig jaar ontwikkeling nodig was, zijn nu vaak al binnen een jaar of twee nieuwe technologieën beschikbaar. Ik heb dan ook een vast vertrouwen dat volgende generaties in staat zullen zijn hun eigen problemen op te lossen.’

Marge beperken

Net als in een vorig interview, toen hij zei dat er aan hem geen briljant student verloren is gegaan, benadrukt Goedvolk ook nu weer geen wetenschapper te zijn. ‘Ik zit dan ook vaak met mensen om tafel te praten over dingen waarvan ik niet snap hoe ze werken. Maar soms is het juist slimmer om dat soort dingen niet eens te willen begrijpen. Denk je dat Kennedy wist hoe de motor werkte van de raket die zijn mannen op de maan

moest zetten? Precies. Het gaat mij er niet om hoe nieuwe technologieën in elkaar steken, maar om de vraag wat je ermee kunt. Kan iets concurreren met bestaande oplossingen? En is het schaalbaar? Want iets heeft pas echt waarde als je het kunt uitrollen. Zo hoorde ik laatst over een behandeling tegen reuma: een doosje medicijnen kost 800 euro. De vraag is of dat maatschappelijk verantwoord is.’ Het lijkt op de vraag die hij tijdens de coronacrisis op zijn bord kreeg. Een van de bedrijven uit de TNO-portefeuille kreeg als eerste instituut goedkeuring om de kwaliteit van mondkapjes te testen. ‘We hadden daar enorme bedragen voor kunnen vragen, maar we hebben onze winst beperkt. Je kunt van een commerciële organisatie niet verwachten dat ze het tegen kostprijs doet, maar wel dat ze haar maatschappelijke verantwoordelijkheden neemt, vind ik. Als bijvoorbeeld Pfizer nu heel veel meer dan 20 procent marge op de prijs van zijn coronavaccin zou gooien, vind ik het niet gek als overheden daar een stokje voor zouden steken. Maar wel gezamenlijk, want als we het alleen in Nederland doen, gaan die vaccins gewoon naar een ander land.’

Voor een multi-investeerder als Goedvolk telt de winstvraag ook mee in de mogelijkheden die hij voor zichzelf creëert. Want wie op vooruitgang jaagt, moet soms fors investeren. Zo heeft de vroeger van olie afhankelijke Goedvolk in een andere hoedanigheid veel fiches gezet op LNG als vervangende, duurzamere brandstof voor schepen en vrachtwagens. Dat zijn geldverslindende en riskante operaties. ‘Ik zeg altijd: ik heb mijn geld verdiend met fossiel en ben het gedeeltelijk weer kwijtgeraakt aan duurzaam.’

Tanker bijsturen

De belangen zijn zelfs zo groot dat hij zich best kan voorstellen dat grote bedrijven soms innovaties achterhouden. Denk aan de stokoude mare dat Philips het ontwerp van de gloeilamp met een eeuwige levensduur bewust in de kluis liet liggen omdat het vanuit bedrijfsmatig perspectief prettiger is als mensen af en toe een

vervangingsaankoop doen. ‘Dat soort dingen gebeurt zeker. Het is dat Tesla zo brutaal was, anders zou de doorbraak van de elektrische auto wel iets langzamer zijn gegaan. Want de olie-, de automobiel- en de tabaksindustrie, dat zijn zulke sterke lobby’s. Dus stel nou dat jij Shell bent en een werknemer komt aan met een vinding die jouw olievelden en -raffinaderijen in een klap een stuk minder waard kunnen maken. Dan kan ik me voorstellen dat je even op de rem gaat staan. Dat je zo’n werknemer wat extra’s toeschuift, zodat hij niet zeurt als zijn plan onder in de kast belandt. Ook al krijg je dan misschien een bedrijfscultuur waarin grote veranderingen niet worden toegejuicht. Maar vergeet niet dat zo’n wereldconcern als een tanker is die je bij Hoek van Holland al moet bijsturen om hem veilig in Rotterdam in de haven te krijgen. Daardoor komt echte innovatie meestal vanuit kleinere partijen. Bedrijfjes die niet de wendbaarheid van een tanker, maar van een snel motorbootje hebben. Overigens zie je dan inderdaad vaak dat die vervolgens worden ingelijfd door de grote concerns, ook weer om de vernieuwing weg te stoppen. Ik keur het niet goed, hoor, en natuurlijk kun je zeggen dat je soms je verlies moet nemen, maar om lijdzaam toe te zien hoe je bedrijf van de ene op de andere dag niks meer waard wordt is ook wel wat veel gevraagd. Ik zou het ook ingewikkeld vinden als er een doorbraak komt in waterstof die onze investeringen in LNG tenietdoen’, aldus Goedvolk.

Zelfgenoegzaam

Hij verandert van onderwerp door vanuit zijn praktijk wat aanbevelingen richting de overheid af te vuren. Bijvoorbeeld in aansluiting op een recent bericht van de Dutch Startup Association dat de investeringen in startups in de coronaperiode voor twee derde zijn opgedroogd. ‘Er kan vanuit de overheid wel wat worden verbeterd aan de financiële ondersteuning van innovaties. We hebben nu Invest-NL, de club van **Wouter Bos** waar miljarden in gaan. Nou, prima, maar probeer er

maar eens 1 euro weg te halen. Dan word je nog meer door de molen gehaald dan bij een bank. En als je dan hoort dat een van de eerste dingen die ermee gefinancierd zouden kunnen worden een vliegveld op zee is, tja, dan zijn de centjes alweer op. Het wordt altijd zo hoog aangevlogen in plaats van dat ze op de TU’s van Delft, Enschede of Eindhoven gaan kijken wat daar nodig is. Vergeet ook niet dat mensen die met de toekomst bezig zijn van nature opportunistisch zijn. Die denken dat geldschietters ongetwijfeld in de rij zullen staan voor hun geweldige plan. Dat valt vaak vies tegen, dus daar zou de overheid iets mee moeten. Bijvoorbeeld ook om fondsen die hun functie niet meer snappen bij te sturen.’ Tot slot: hoe kijkt hij tegen het onderwijsniveau aan? ‘De mensen die ik krijg, stagiairs en zo, zijn meestal echt wel wijs. Het niveau is hier altijd al redelijk hoog geweest. Ik vraag me alleen af of het onderwijs wel creatief genoeg is. Voor mijn gevoel zijn we te veel in aap-noot-mies blijven hangen. Misschien denken we ook wel te snel dat we zo verschrikkelijk slim zijn. De eerste keer dat ik naar Letland ging dacht ik in een soort derdewereldland te belanden, maar ze bleken er een geweldig centrum te hebben met allerlei innovaties. We worden echt links en rechts ingehaald als we zo zelfgenoegzaam blijven. Nu al staan we in de ranglijstjes onder landen als Ierland en België. Goed, ik ben iemand die al bij de eerste noot van het Wilhelmus zijn zakdoek moet pakken, maar het zou voor ons land echt jammer zijn als we ons vooruitstrevende karakter kwijtraken.’ •

‘HET WORDT ALTIJD
ZO HOOG AANGE-
VLOGEN IN PLAATS
VAN DAT ZE OP DE
TU’S GAAN KIJKEN
WAT ER NODIG IS’

